

ВЕНЧУРНИЙ КАПІТАЛ У РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Захарченко Н.В.

к.е.н., доцент

кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Дондич Л.В.

студентка 4 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

м.Одеса, Україна

Падіння ВВП в Україні в 2016-2018 рр., девальвація національної валюти і уповільнення темпів зростання української економіки – це все негативні моменти, які оголили проблеми сучасного суспільства, і змушують шукати способи розвитку вітчизняного бізнесу, які будуть альтернативними традиційному підприємництву. Одним з таких способів є інноваційне підприємництво, якого потребують малі і середні підприємства України. Залучення венчурного капіталу з високим рівнем ризику в розрахунок на швидке отримання високої норми доходу може стати рятувальним кругом для вітчизняного бізнесу.

Внесок у формування наукового уявлення про цю форму підприємницької діяльності і її ролі в економіці зробили такі зарубіжні та вітчизняні дослідники: Р. Конвей, Дж. Мунт, Дж. Брукс, Д. Фішер, В. Штольц, О. В. Красовська, Н. Б. Ісакова та інші.

Інноваційна діяльність підприємства - це не тільки вирішення технічних завдань щодо створення нового продукту, нової технології або вдосконалення існуючих, а й відбір перспективних науково-технічних досягнень, своєчасне патентування винаходів, просування наукомістких товарів на ринок. Така діяльність вимагає певних інвестицій, і однією з форм інвестування в інноваційні підприємства є залучення венчурного капіталу.

Інноваційне підприємство – це підприємство будь-якої форми власності, у якого більше ніж 70% його продукції за звітний період - це інноваційні продукти [1]. Передбачається, що інноваційне підприємство може функціонувати у вигляді інноваційного центру, бізнес-інкубатора, технополісу, технопарку і т. д. Такі підприємства виникають як наслідок суспільної потреби в скороченні витрат, що з'являються в процесі трансформації продукту, створеного в науково-технічній та господарській сфері. Інноваційні підприємства дозволяють ліквідувати деякі витрати, або скоротити витрати виробництва.

Як правило, процес створення малого інноваційного підприємства відбувається в кілька етапів. На першому етапі група інженерів-розробників або вчених створюють підприємство з виробництва нового продукту за новою технологією. Початковий капітал вносять засновники підприємства з власних і позикових коштів. Ця фірма є дослідно-конструкторською лабораторією, що розробляє два або три нововведення. На другому етапі розробляється стратегія підприємства, вивчається ринковий попит. Потім виготовляється пробна партія, збут якої здійснюється самими засновниками. На третьому етапі відбувається початок промислового випуску продукції і налагодження збуту. На наступному

етапі здійснюються капіталовкладення, спрямовані на вдосконалення вже існуючої продукції.

Типовими представниками малого інноваційного підприємництва є венчурні фірми. Діяльність цих фірм базується на специфічному виді капіталу - венчурному, тобто, на такому капіталі, в якому інвестиції вкладаються компаніями, банками, страховими фондами в акції малих інноваційних фірм, які планують реалізацію інноваційних проєктів з високим рівнем ризику.

На відміну від інших форм інвестування, ця форма має ряд специфічних особливостей. По-перше, пайова участь інвестора в капіталі компанії у вигляді значного пакета акцій (10-45%) [2]. Таке часткове фінансування створює умови для реалізації інноваційних задумів і дає можливість уникнути фінансової відповідальності. По-друге, інвестування коштів відбувається на тривалий період, оскільки вкладникам капіталу доводиться очікувати прибуток у середньому від 5 до 10 років [3]. По-третє, венчурні капіталісти не залишають компанію після фінансування, а беруть активну участь в управлінні, забезпечуючи діловими порадами і зв'язками з бізнес-структурами.

Також потреба у венчурному капіталі нерідко виникає у початківців або дрібних підприємців, винахідників, учених, які намагаються самостійно реалізувати нові оригінальні і перспективні розробки.

У загальному вигляді венчурний капітал можна охарактеризувати як ефективний економічний інструмент, який використовується для фінансування компанії, її розвитку або викупу інвестором при реструктуризації власності. У число головних особливостей, властивих венчурному капіталу, можна виділити такі: постійний зв'язок з науково-технічною та інноваційною діяльністю, об'єднання в собі можливостей фінансового капіталу і інтелектуального ресурсу, об'єктивне прагнення до високого рівня прибутковості, орієнтація не на повернення вкладених коштів, а на розвиток самих інноваційних підприємств. Саме венчурний капітал має всі шанси підтримати ті галузі, які динамічно розвиваються, а також здатен забезпечити Україні міжнародну конкурентоспроможність, при цьому сприяючи структурним перетворенням в економіці України.

Література:

1. Про інноваційну діяльність : Закон України №40-IV від 04.07.2002 / Відомості Верховної Ради України. офіц. вид. К.: Парламент. вид-во, 2002. №36. (ст. 266). (дата звернення: 19.11.2017)
2. Красовська О. В. Венчурне фінансування: світові тенденції і ситуація в Україні, 2015. 108 с.
3. Тарасенко Т. В. Механізм венчурного фінансування інноваційного підприємництва: бізнес-інформ. Харків, 2015. №5-6. С. 49-51.